

PUT MOJ

IBRAHIM NOVALIĆ

24.1 – 14.2.2013.

Gradska Galerija Jahać

Ibrahim Novalić je rođen 31. marta 1960. godine u Vrdolju kod Konjica. Aktivno se bavi slikarstvom od 1981. godine. Član je ULUBIH-a i Društva likovnih umjetnika Mostara. Od 2003. godine ima status slobodnog umjetnika. Već trideset godina izlaže samostalno i kolektivno u BiH i inostranstvu. Ilustrirao je velik broj književnih djela. Živi i radi u Sarajevu i Mostaru.

Ul. maršala Tita 156A, Mostar, BiH

+38761285031

ibrahimnovalic@yahoo.com

www.novalic.ba

ODLOMAK IZ TEKSTA „IBRAHIM NOVALIĆ SJETNI LIRIK SVJETLA I BOJE HERCEGOVAČKOG PODNEBLJA“ ATIFA KUJUNDŽIĆA

Svjetlo na Novalićevim slikama posebna je priča. Ono u fragmentima i segmentima, kao kroz leće, prizme, optičke instrumente, reflektorski obasjava ono što slikar želi izložiti pogledima. Novalić je slikarski svećenik svjetla. Svjetlo je na svakoj slici dominantna, ili barem najznačajniji akcenat. Vidljiva je ukupna površina slike, ali primjereno autorskoj zamisli i cilju, vrlo odmjereno i kontrolirano, estetski cjelishodno, svjetlo donosi ono do čega slikar najviše drži.

Na svojim pejzažima, Novalić formira više planova kojima artikulira prostornu dubinu slike do mjere, pa je sasvim slobodan u eksplikacijama svoje zamisli o mogućnostima slike u idejnom i estetskom nivou slikarskog progovora. Većina tih pejzaža su slike koje izgaraju u karakterističnom svjetlu hercegovačkog podneblja: neba i ljepote okruženja koje tvori hercegovački pejzaž. Novalićev

pejzaž nije elementarna i surova ljepota stjenovitog i krševitog hercegovačkog podneblja kao na slikama Lazara Drljače. Novalićev pejzaž, iako prepoznatljivo hercegovački, čista je i estetizirana vizija protjecanja vremena i čovjekovog prisustva kao života, patine koju je na stijenama kao svoj trag ostavilo vrijeme, kao na njivama s obrađenim zemljištem, čovjekov rad.

U širokom rasponu od realističke slike do fantastičnih elemenata i akcenata, vidimo kako je smisleno, duboko i visokoestetizirano slikar Novalić proniknuo mogućnost i na slikama donio karakterističan hercegovački pejzaž, ranije neviđen na taj način. U tom smislu, Novalić je i slikar lirik, duboko osjećajni akter koji vjeruje kako ljepota može biti uprizorenje i upozorenje, dozivanje svijesti i savjesti.

Ljepota može biti čovjekov put.

SVJETLOSNE HARMONIJE IBRAHIMA NOVALIĆA

U slikarstvu Ibrahima Novalića sustižu se različiti uticaji, ali njegov stvaralački elan nije se priklonio nijednoj školi ni likovnom pravcu. Ekspresionizmu je dodao prozračnost i igru lirskih pasaža, apstrakciji je suprotstavio asocijativnost i tragove realnog svijeta koji je ostao bez materijalne supstance. U tom smislu, boja na Novalićevim platnima igra ulogu preobražajne snage i optičkog katalizatora koji ubrzava procese percepcije, predstavljanja i saobraženja realnog i imaginarnog. Boja, usto, nije vezana za predmete kao njihovo fizičko svojstvo niti služi kao pokazatelj razgraničenja ploha i prostornih volumena. Boja je kod Novalića samostalna veličina, zasebno tretirana kao sastavni dio neke imaginarne harmonije, nezavisne od stvarnog poretka stvari; ona se razbuktava nošena vlastitom dinamikom, održavajući ravnotežu između realne podloge u prednjem planu slike i njene vizuelne projekcije u dubini platna.

Novalićeve boje nisu guste i zasićene, oštro suprotstavljene ili pak povezane naizmjeničnim kontrastiranjem odnosno usklađivanjem; kao samostalan element slike, boja je nosilac svjetlosnog zračenja, vrtložnih pokreta u atmosferi koji postepeno zahvataju i stvarni predio, pa i slikarevu stajališnu tačku. Kao da svjetlost rađa boju, nameće joj intenzitet i smjenu toplih i hladnih tonova. Po stepenu ogoljenosti kompozicije reklo bi se da je pejzaž tek na početku nekog procesa kozmičkih metamorfoza, ili na kraju neke kataklizme iza koje ostaje samo zaglušujuća tišina ili nepomična svjetlost. Novalić slika te određene terene bez izdiferenciranih detalja i prepoznatljivih oblika, ali zato daje maha svom imaginarnom impulsu i svjetlost predstavlja kao slojevitou strukturu iznijansiranih dionica. Pa čak i ostaci predmetnog svijeta u pejzažu (ciklus Povratak) nose obilježje te svjetlosne drame više nego što se ističu svojim materijalnim osobinama. Boja je, kod Novalića, i regulativ kompozicionih odnosa i šifra za prepoznavanje realnih kontura pejzaža.

Novalićeve slike su poput muzičkih kompozicija u kojima se govor začinja i potvrđuje skladom asocijativnih kombinacija; kao neprekidno trajanje tonova koji nastaju po harmonijskim kontrapunktnim načelima, Novalićeve boje se prepliću, prate vlastite melodijske linije ili se zatvaraju u zvučne cjeline, otvarajući prostore beskrajnog širenja i bogaćenja. Osnovni motiv modulira se kao varijacija koja se potom konstituira kao samostalna tonska cjelina, a zatim se razbija u mnoštvo novih melodijskih linija vlastite semantičke vrijednosti. Tako se i Novalićeva platna uzdižu pred našim pogledom kao dinamička struktura nastajanja i iščezavanja tonova.

Ako je slikarstvo (i umjetnost uopšte) „borba jedne moguće forme protiv oponašane forme“, kako piše Andre Marlo, onda motiv i konkretni detalji kompozicije nemaju nikakav značaj za slikara; „moguća forma“ stoga obuhvata način predstavljanja i transformisanja predmeta. To znači da se suština slikarstva ne vezuje za objektivne datosti predmeta, nego za subjektivno viđenje njegovih mogućih metamorfoza. Zato na Novalićevim platnima niti upoznajemo niti prepoznavamo stvarnost: mi dešifrujemo poredak predstava koje se formiraju u mašti, u snovima. Privid se uzdiže nad realnošću; svjetlost se širi i zanemaruje materiju. Obojena svjetlost ne slijedi zakone optike, nego se rađa i razbuktava u ritmu smjene snovidnih prizora u kojima iščezavaju konture, volumeni, dimenzije.

Novalić se ne zaustavlja na predmetu: predmet podrazumijeva definisane odnose, zatvorenost i statičnost meterije; prostor, koji okružuje predmet, naprotiv, označava slobodu pokreta i dinamičke odnose vizuelnog i imaginarnog. Zato izvori slike, osim ako se ne radi o imitaciji, nisu u realnosti, nego u području neviđenog (jamais vu) i nevidljivog, području koje samo magija likovnog jezika pretvara u estetski oblik. Novalićeva svjetlost obavlja te prostore neviđenog i pred našim očima otvara svijet u kome ljepota i smisao prebivaju izvan i iznad predmetnog svijeta i njegove fizičke realnosti.

Maja Behmen Novalić je rođena 25. maja 1979. godine u Mostaru. Završila je Odsjek za likovnu kulturu na Univerzitetu „Džemal Bijedić“ u Mostaru 2000. godine u klasi profesora M. Begovića, J.Nikšića i N. Pašića. Član je ULUBIH-a i Društva likovnih umjetnika Mostar. Aktivno izlaže samostalno i kolektivno. Živi i radi u Mostaru kao samostalni umjetnik.

ODLOMAK IZ TEKSTA „MUDROST SLIKARSKOG DARA MAJE BEHMEN“

Slike Maje Behmen možemo posebno razmatrati u njihovom dekorativnom aspektu, jer od dekorativnosti ne zazorimo. One i tako, na platnu, svijetle kao vitraži naspram vedrog neba. Međutim, one su ipak više slike nego što su dekorativne, i to, uistinu, u višem estetskom smislu i ciljanoj nadgradnji svake od njih ponaosob. Tome se ne

suprotstavlja ni očiglednost izvedenih stilizacija, crtački jasnih linija s mjesta na kojem se susreću različito obojene površine. Te linije, naime, jednako sudjeluju u smislu obojenih površina i kompozicije slike u cjelini, a tako i u zahvatanju svijeta izvan slike, u koji slikarica izlazi kao izvrstan crtač.

Atif Kujundžić

